

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

1:a årg.

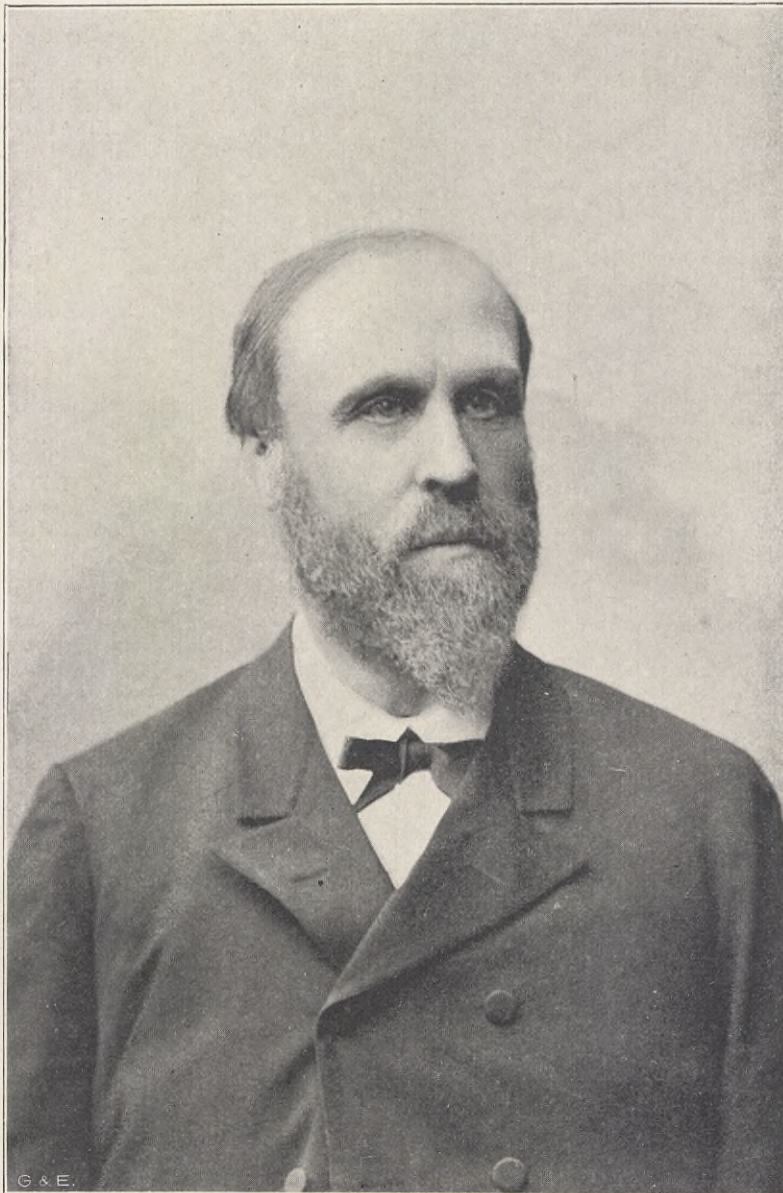
Den 5 Augusti 1900

N:r 45

Återgiftande af text eller illustrationer ur HVAR 8 DAG utan särskild öfverenskommelse förbjudes.

INNEHÅLL: *Ragnar Törneblad* (med 1 porträtt). »*Gustafvas på Lund*» och *hofjunkare Gudmunds bröllop*, herrgårds-historia af Gösta Geijer för H. 8 D. *Hasselbacken* (med 3 illustrationer). *Albert Bonnier* f (med 1 porträtt). *Vårt moderna be-väringslif*, VI *Hultsfred* (med 8 illustrationer). *Proffården med Zeppelins luftskepp* (med 1 illustration). *Kronprinsen på jakt* (med 2 illustrationer). »*Valkyriens*» *hemkomst* (med 1 illustration). *Från djupet upp i dagen* (med 7 illustrationer). *Ett pappers-bruk i lägor* (med 2 illustrationer). *Den stora branden i Hoboken* (med 2 illustrationer). *Den andra*. Novell af Richard Harding Davis. *Veckans porträttgalleri* (med 6 porträtt). *Breflåda*.

D. F. BONNIERS BOKTRYCKERI AKTIEBOLAG. GÖTEBORG. 1900.

BANKOFULLMÄKTIGEN RAGNAR TÖRNEBLADH.

RAGNAR TÖRNEBLADH.

De som mena, att mångsidighet och diletterantism äro tvänne oskiljaktiga egenskaper, böra justera sin uppfattning med en liten studie af pedagogen, historikern, linguisten, politikern, kommunalmanen, bankofullmäktigen Henrik Ragnar Törneblad. En mångsidigare man än han torde för närvarande icke deltaga i vårt offentliga lif, och få äro likväl de, som tagit sin sak grundligare.

Pedagogen Törneblad var känd och erkänd för halfannan mansålder sedan. Under de tjuo år han verkade som lektor vid Kalmar läroverk — under de senare tolf åren d. v. s. 1867—79 äfven som rektor — hade han rikliga tillfällen att befästa sitt anseende i dessa stycken. Redan af 1865—66 års språkundervisningskommission var han ledamot, tillhörde 1870—72 komitén för revision af läroverksstadgan, 1879—81 kommissionen för åstadkommande af likformig uppställning af grammatiska läroböcker och 1882—84 (som vice ordförande) läroverkskomitén.

Hans skolmannaståndpunkt, som för närvarande rimligt nog måste förefalla yngre pedagoger föråldrad i ett och annat hänseende, kan för att vara en så gammal mans betecknas som ovanligt »tidsenlig». Särskildt har han städe betonat vikten af självverksamhetens utveckling hos lärjungarna. Hans auktoritet i skolmannakretsar har flera gånger tagit sig uttryck däri, att han utsetts till ordförande och vice ordförande vid de allmänna läraremötena. Senast denna sommar var detta fallet.

Törnebladhs hufvudämne som skolman har varit latin. För de yngre generationerna är hans namn outplånligt förbundet med detta tungomål, hvars första grunder de inhämtat i af honom tillsammans med L. Lindroth utarbetade latinska grammatikan, som väl förefallit mängen skolyngling nog så invecklad, fastän den är den enklaste och redigaste, som finnes på svenskt språk och i jämförelse med sina närmaste föregångare den öfverskådliga lättfattligheten själf. Med detta arbete anknyter Törneblad sin pedagogiska verksamhet till den vetenskapligt linguistiska, som varit synnerligen omfattande. Det är nu nära ett halft sekel, sedan han utgaf sin akademiska afhandling om »Stagnelii elegidia tria legis latinis reficta». Under de följande åren utgaf han den ena latinska afhandlingen efter den andra, efter att 1855 ha kallats till docent i latinska skaldekonsten, 1860 »*Quæstiones criticæ Quintilianæ*», 1861 »*De usu particularum apud Quintilianum*» o. s. v.

Under sitt studium af det latinska språket och den latinska litteraturen gjorde han sig förtrogen med »*Det romerska folkets historia*», som han också utgifvit från trycket. Brottstycken af denna historia har han sedan vid många tillfällen gjort till föremål för ingående framställning. Hans föredrag om romerska kajsare ha präglats af den äkta klassikerns kärleksfulla sträfvan att i ljuset af deras egen samtids karaktär visa upp mänskligheten äfven i de drag, som eftervärlden klandrat skarpast.

Men de klassiska studierna ha på senare år icke kunnat påräkna mer än en och annan ledig stund af Törnebladhs för andra värf strängt upptagna tid. Sedan han 1884 utsågs till fullmäktig i riksbanken och deputerad för den inre förvaltningen, har det varit finansmannen Törneblad, som träd i förgrunden. Det förtroende han under dessa sexton år behållit visar, att han ej heller här byggt på lösan sand, utan på de grundliga insikternas hälleberg.

Redan under Kalmartiden började han sin offentliga politiska verksamhet såsom ledamot af Andra kammaren, 1873—75. Af Första kammaren har han med ett par års frånvaro (1888—1890) varit medlem ända sedan 1880. Och han har icke tillhört vare sig de stumma eller de overksamma. Flera gånger har han såsom ledamot eller suppleant tillhört det inflytelserika och arbetskrävande statsutskottet, för hvilket han dock efter det protektionistiska genombrottet icke med sina frihandelsprinciper längre ansetts bekväm. Såsom ledamot af 1880—82 års landt försvarskomité deltog han i den tidens försök att lösa de kombinerade försvars- och grundskattsafskrifningsfrågorna. För öfrigt har han naturligtvis företrädesvis intresserat sig för skol- och finansfrågor, i hvilka han kunnat yttra sig med fackmannens auktoritet. Till sin allmänna politiska hållning kan han närmast betecknas som moderat. I Andra kammaren tillhörde han centern och i Första kammaren har han tagit afstånd från dess ultras, med hvilka han redan genom sin tullpolitiska ståndpunkt saknat samhörighet. Någon ledande politiker har han aldrig varit, men en man för sig, till hvars ord man lyssnat.

Af större betydelse har likväl hans verksamhet som kommunalman varit. I Kalmar stadsfullmäktige invaldes han redan som ung lektor och tog med lifligt intresse del i arbetet. Hvilket värde man tillmätte hans insats, framgår bäst af, att han efter några år hedrades med ordförandeskapet. Samtidigt tillhörde han lasaretsdirektionen och var medlem af landstinget. I Stockholms stadsfullmäktige invaldes han kort efter sin ditkomst — han lämnade 1879 rektorsbefattningen i Kalmar för att öfvertaga rektoratet vid Södra latinläroverket i hufvudstaden — och har under många år varit en af beredningsutskottets och drätselnämndens allra verksamaste ledamöter, hvilket icke hindrat honom att gå i land med en mångfald andra kommunala förtroendeuppdrag.

Man häpnar inför den oerhörda arbetsförmåga denna kraftnatur kunnat utveckla, som synes ha tagit till valspråk: »*humani nil a me alienum puto*», och som midt under sina mångahanda praktiska bestyr kunnat behålla den sinnets känslighet, som tagit sig uttryck i hans diktning, den svenska såväl som den latinska.

»GUSTAFVAS PÅ LUND» OCH HOFJUNKARE GUDMUNDS BRÖLLOP.

Herrgårdshistoria från 1820-talet af *Gösta Geijer*.

För HVAR 8 DAG.

Få personer — åtminstone bland de gamla adelsfröknarna — åtnjöt på sin tid så mycken popularitet i Värmland som fröken Gustafva — tillnamnet gör ju detsamma, då hon allmänt rätt och slätt kallades »Gustafva på Lund».

Hon var liten och rund som ett klot, men trots det digra hullet vig och lätt, alltid vid full vigör, men barsk, och rullade i flygande fläng emellan skafferi och källare, kök och mjölkammare, stall och ladugård från morgon till kväll. Och dess emellan var hon ute på ägor, skrek och kommanderade där med stentorsstämma som en riktig general, ty hon hade ingen inspektor, utan skötte själf sin gård.

Men oakadt det »karlavulna» hos henne var hon dock innerst alltid — kvinna.

Utför de feta kinderna kunde ibland tillra en tår direkt från hjärtat, lika varm som den örfil, hvilken understundom brände på köksans kinder, aldrig dock så eftertryckligt som då denna i hennes frånvaro försummat gässtek, ty — nu komma vi till historiens brännpunkt: fröken Gustafva excellerade i konsten att laga gässtek på ett sätt, som ställde alla hennes öfriga eminenta egenskaper i skuggan.

Gourmander på många mils omkrets kände oset af dessa gässtekar i långa, långa tider efteråt, sedan de gästade Lund på »Mårtens gås». För dem blef begreppet om »Gustafva på Lund» trots hennes fulhet synonymt med det skönaste som fanns på jorden, och däraf kom det sig, att hon på gamla dagar, då hennes ålder redan öfverskridit 50-talet, fick en friare.

Hennes berömmelse som slutligen gått ända öfver Vänern, nådde nämligen där den gamle ungkarlen hofjunkaren Gudmund — nå ja, hans tillnamn gör ju också detsamma — på Kållandsö, hvarest han vegeterade i flegmatisk ro på sitt ställe ej långt från Leckö slott. Han var lika frisk som hans aptit, hvilken var ganska försvarlig, hade en embonpoint, som ej det minsta stod efter fröken Gustafvas, ägde en själ, hvars verksamhet förhöll sig till dess materiella omhöljes som ett till hundra. Men då den sällan anlätades, förorsakade denna disproportion ingen väsentlig rubbning i hans tillvaro, annat än när hans gastronomiska studier — de enda gedigna han bedrifvit — ej bestodo profvet vid teoriernas omsättning i praktiken.

Hvad som härvidlag i synnerhet vållade den hedervärde Gudmund mycken förtret var skåningarnes dumma påstående, »att gåsen var en underlig fågel, därför att den var för liten för två och för stor för en». Enligt hans mening borde den vara lagom för en, för honom åtminstone. Och för att bevisa detta i handling hade han under årat, flere gånger med risk att sätta lifvet till, anställt en hel mängd gastronomiska experiment, som dock städse misslyckats, och hvarje gång de förfelades, afskedades alltid en hushållerska, emedan han tillskref sin oförmåga deras bristande kännedom i matlagning.

Så nådde honom, som sagdt, en dag ryktet om fröken Gustafvas förmåga inom köksdepartementet, och han lät henne genast med en fin invit — om ock på omvägar — förstå, att han ingenting

hade emot få göra hennes närmare bekantskap. Fröken Gustafva i sin tur betogs då af en jublande hjärtats aning, ty med respekt för sanningen kan ej förnekas, att »Gustafva på Lund» trots sin mogenhet var mycket giftaslysten. Hennes fiskafängen efter friare hade i likhet med gubben Gudmunds experiment alltid blifvit utan tillfredsställande resultat, och detta hade varit hennes lifs enda verkliga sorg.

Den första tribut, Gustafva nu kom att offra på en blifvande kärleks altare, var ej en krans af välluktande rosor, utan den allra som skönast doftande gässtek, för hvars lyckade anrättning hon uppjudit hela kraften af sin kokkonst och som nu tillsändes den gode Gudmund som present på hans 75:te födelsedag.

När Gudmund afprovat hennes mästestycke, blef han så »betuttad», att han ögonblickligen skref till Gustafva och friade rent ut, hvarpå han från henne fick ja med omgående post.

Han hade varit så nära att fullständigt expediera den älskliga gåfvan, att endast ett lärben återstod, då han måste ge tappt. Så nära hade han aldrig varit sitt högsta mål, och han var alldeles öfvertygad om, att ett förnyadt försök skulle krönas med absolut framgång.

Han var öfverförtjust och hon likaså. Visserligen var han litet gammal, det måste hon medge, men det gjorde ingenting, ty det var något som jämnade ut sig med åren, mente Gustafva.

Hennes fästman hade föreslagit, då han »ej vågade en färd öfver Sveriges största inhaf», att hon skulle sälja sin gård och genast resa till hans hem, ty under tillrustningarne till bröllopet, som skulle försiggå så snart som möjligt, hade hans syster »Syster Jetta» och kusin »Britt-Sofi», båda respektabla och fullmogna ungmör, lofvat komma till honom som förkläden för att allt skulle vara riktigt comme il faut. Äfven häruti hade de förlofvade blifvit fullkomligt ense, ehuru det naturligtvis kändes påkostande för henne att skiljas från sitt kära Lund. Skiljsmässan underlätades dock af den tryggande vissheten, att köpeskillingen hvilade i hennes ficka, garanterad i de finaste papper.

Det var klart, att med en sådan entrée hon mottogs i sitt nya hem med mycken välkomst, som inträffade samtidigt med den sista hushållerskans afsked på »grått papper», den tolfte i ordningen under lika många månader. Så stökades flitigt till bröllop, och vigseln skulle förrättas i Leckö slottskyrka. Som marskalkar hade inbjudits ungdomsvänner till brudgummen, de flesta afskedade och pensionerade majorer och kaptenar, duktiga och friska viljor förutom gamle fänrik Silfverlås, som led af obotlig astma, hade glappande löständer och lösperuk och gick på träben. Tärnor blefvo de båda kontrahenternas intimaste väninnor och närmaste släktingar, fröknar och mamseller, snälla och rara flickor och alla jämnåriga med bruden.

Så randades bröllopsdagen.

De gamle sade, att det var riktigt statligt se när brudföljet öfver den fordna vindbyggen — den samma som Ebba Brahe och de la Gardie under en liknande ceremoni passerat — närmade

sig slottet under de gamla, kvarglömda artillerikanonernas salut från vallen.

Kanonernas eld lyste i kapp med den dalande sommarkvällsolens glöd, hvilket gaf den vigselförättande prästen anledning att efter den högtidliga aktens slut i det sedvanliga talet orda om »solens guldgula klot som en sinnebild af det värda brudparet, då de tu voro ett», och vidare uttala en förhoppning, »att solens nedkomst i guld och purpur, som gjuter en silfverstig i Vänerens azurblåa böljor, måtte blifva betecknande för deras lyckostig vid lifvets slut.»

Både brud och brudgum voro mycket rörda, den senare dock mest för att talet var så långt, då — supén väntade.

Vid denna slogos rekord af brudparet, hvilka säkert icke blifvit öfverträffade vid någon bröllopsmåltid: hon hade satt kronan på sin lukulliska talang i vedermålen, som gått till eftervärlden; han lyckades äntligen till full evidens bevisa att gåsen var lagom för en. Han var stolt som en kung och såg i sin hustru idealet för en maka.

Strax efter supén vidtog en synnerligen animerad bal, till hvilken endast marskalkar och tärnor blifvit inviterade. Hvem som varit balens drottning lärar varit ganska omtvistadt, enär åsikterna härom oafgjorda vacklade emellan »Syster-Jetta» och »Britt-Sofi». De skulle båda, hvar och en i sitt slag, varit bedärande och hade med ett raffineradt koketteri så förbryllat kavallerierna, att desse kände sig alldeles som unga på nytt.

Men också hade de feterade damerna ej lämnat någon möda obepöfvad för att så mycket som möjligt presentera sig till sin fördel, på samma gång de med en utsökt intelligens smak i sina toiletter förstätt framhäfva hvad som för deras olika individualiteter var särskildt betecknande. Så uppträdde »Syster-Jetta», ett diskret, inåtvändt, drömmande och svärmiskt anlagdt väsende, blott med en liten enkel sensitiva i håret och i en höghalsad, crémefärgad bombasinklädnad, då däremot »Britt-Sofi», som mera var ett världens barn, praktälskande, men yster som ett glittrande solsken, briljerade med en solros i sin väl ordnade coiffure, och ståtade i en pionröd cachemirsklädnad, var för öfrigt djupt dekollerad å mä en färsk mört* i bröstet, efter hvad den gamla hushållerskan hos kammarherr'n på Brogård ville minnas. Naturligtvis glunkades det på detta bröllop, som på alla andra, om partier emellan tärnor och marskalkar. Innan kvällen var förliden hade man profeterat förlofning emellan »Syster-Jetta» och fänrik Silfverlås, men som alla andra profetior i senare tider slog den ej in. — — —

»Men nämn en sällhet som varar beständigt!» Sedan dansen var slut och gästerna gått till hvila, väcktes de midt i natten af den förfärligaste olåt — och den kom från själfvaste brudgemaket i lång ihållande utdragenhet, så intensiv, att den kunnat jaga en hel legion af de mest älskvärda amoriner från hvilken äktenskaplig paulun som

hälst. Till sin hade Gudmund aldrig hunnit. Han låg i en ganska lätt dräkt i en liggstol midt på golfvet, med utsträckta ben och armarne slappt nedhängande på ömse sidor om stolkarmarne, utan möjlighet att ens kunna vicka på ett finger. Ögonen voro slutna, och hufvudet hängde långt ner på bröstet.

Vår Gudmund hade förätit sig, däraf dessa uppskakande klagoljud!

Och rundt omkring honom sprungo brud och tärnor som yra höns, på hvilka höken varit och hackat i nacken, ty i häpenheten hade de glömt sina chignonger, så att nattmössorna guppade opp och ner på en naken skröplighet, och för samma bestörta glömska hade de förbisett all kvinnlig modesti och uppträdde endast i underkjolar och kamkofter.

Bruden var otröstlig.

»Gudmund, Gudmund, älskade make», skrek hon, då brudgummen under en lång paus var alldeles stum som en fisk, »säg om du hör mig, säg om du hör?»

»Jag dör, jag dör», rimmade han, som annars inte hade smak för något rimmadt annat än det som stod i »Kajsa Varg», hvilken han nu innerligt önskade så långt som pepparn växer.

Därefter molteg Gudmund och låg orörlig som en strandad hval, allt under det den ena parfymflaskan efter den andra brynte hans näsa som om den varit en strigel. Men när »Syster-Jetta» i ifrig omsorg råkade snubbla på hans ömmaste liktorn, för vilddjuret i Gudmund, och blixtnabbt höjde han benet i en rörelse, som tydligen angaf en allt utom vänlig afsikt. Men — den blef dock afgörande för hans lifs räddning, ty denna ansträngning satte hans matsmältningsorgan i rörelse och han var snart utom fara — — —

Så kom morgondagen och med den ändas historien om detta bröllop, som hotat med ett så sorgligt slut. Om den ej är omgifven af någon så synnerligen poetisk fläkt, så är den åtminstone sann, och det är ej mycket här i världen man kan tillmäta den egenskapen.

Hvad för öfrigt Gudmunds och Gustafvas äktenskap beträffar, blef det af kort varaktighet. Gudmund, allt djärfvare och djärfvare i sin gastronomiska träning, fick blott några månader efter bröllopet på fulla allvaret »en gås oplockad» med döden, och både knall och fall lämnade han detta jordiska.

Men hans sörjande änka lämnade endast Källandsö, drog tillbaka till sitt land igen, tog sitt gamla, kära ställe ånyo i besittning och blef — om möjligt med mera popularitet än förut — åter »Gustafva på Lund». Att hon städse bevarade sin make i en oförgätlig hägkomst var påtagligt, ty när hon någon gång skulle datera en märklig tilldragelse, hette det alltid med en viss stolthet:

»Jag vill minnas, att det var så och så många år före, eller så och så många år efter samma år som jag firade mitt bröllop med Gudmund.»

* myrten.

HASSELBACKEN.

Illustrationerna efter fotografier tagna af HVAR 8 DAGS fotograf.

När en främling talar om »sven-skarnas öfverdådiga lefnadssätt», så händer det ganska ofta, att han tillegnat sig öfvertygelsen därom under några dagars besök på Hasselbacken, hvars publik han uppfattar som en exponent för hela det svenska folket det »fattiga svenska folket». För att rentvå oss från öfverdådets synd har man då att säga honom, att det svenska folket i hvardagslag icke lefver alldeles så, ty att försöka bevisa, att det inte lefves öfverdådigt på Hasselbacken, det går nog inte.

Hasselbacken är, — som hvar man vet — Stockholms notablaste sommarrestaurant. Med en Hasselbacksmiddag menar man gerna en champagnemiddag. Man går inte till Hasselbacken som till Du Nord och äter ett par rätter mat med ett glas öl till. Bevars, visst kan man. Inte blir man bortkörd, inte. Men man känner sig som sparf i trandans. Nej, fram med vinlistan och rätternas mångfald. »Skal det være Gilde, saa skal det være Gilde». Och det *skull* på Hasselbacken. Det är kanske inte precis därför man kommit dit — fast det är det nog också — men i hvarje fall fyller fäststämningen luften och smittar en. Hasselbacken är champagne. »Torr eller söt, hvilket behagas?» Och kinderna få färg och konversationen blir lifligare, afbruten vid ett och annat bord af något kortfattadt tal, framfördt med dämpad röst på något af de tungomål, som de

Hasselbacken: Framför musikpaviljongen.

ärade gästerna eller talarne räkna som sitt kanske spanska, kanske smäländska. Man äter sin middag sent på Hasselbacken. Kl. 6 är väl den normala tiden, men ej heller den, som kommer betydligt senare, behöfver hysa någon ängslan att få dinera *tout seul*.

Men Hasselbacken är inte endast champagne, det är punsch också.

Nedanför den stora middagsverandan möta middagsgästerna, när de stiga ned till kaffet och likörerna, den stora publiken, hvilken kommit för att höra musiken, som exekveras från paviljongen, och njuta af naturen och ett glas punsch. Här nere är icke den förnäma fästmiddagsstämningen och den kontinentala tonen. Här är det mera borgerligt och enkelt och går inte särdeles mycket öfverdådigare till än på hvilken annan restaurant som hälst.

Men Hasselbacken är ändå alltid Hasselbacken både för dem, som valt sin blygsamma plats närmast ingången och för dem, som sitta i något af den stora fästvåningens högsäten eller från dess veranda se ut öfver fjärdarna och staden.

Om två år kan Hasselbacken fira sitt 50-årsjubileum som Davidssonsk domän. Då, d. v. s. för 50 år sedan,

Hasselbacken: Restauranten.

värderades hela området icke till mer än 36,000 kronor. Det skulle vara intressant att veta, hur många gånger ungefär denna summa tjänats in under de gångna fyrtioåtta åren. Tämligen säkert skulle det icke räcka långt att nu bjuda 360,000. Och ändå är Hasselbacken endast sommarrestaurant, ehuru väl dess »sommar» tar sin början långt innan man i allmänhet börjat räkna vår. När Hasselbacken öppnas, är man emellertid nödsakad att känna vårstämning, om det så snöar aldrig så duktigt.

* * *

Det fins inte en enda kvar af de hasselbuskar, som påstås ha gifvit Hasselbacken dess namn. Det var också länge sen dopet skedde. Redan den lilla röda koja, som på Gustaf III:s tid hade sin plats där den stora restauranten nu är belägen, hette Hasselbackskrogen. Hasselbackarne voro kanske borta redan då.

Men ett annat träd fins kvar från denna tid, och det är Bellmanseken, under hvars krona sångaren älskade att njuta af Djurgårdens brokiga

Hasselbacken: Bellmansstatyn

folklifsvimmel — och väl också af Hasselbackskrogens öl och den nedanför belägna Dunderhyttans vofflor. Där tittar han än, fast bara i brons, och knäpper sin luta.

ALBERT BONNIER. †

Den 26 juli afled i Stockholm nestorn bland Sveriges bokförläggare Albert Bonnier i den höga åldern af nära 80 år. Med honom gick en af den svenska bokförlagsverksamhetens mäst bemärkte män ur tiden.

B. var född i Köpenhamn, dit hans fader, Gerhard Bonnier, i början af 1800-talet flyttat från Frankrike och där han anlagt en bokhandelsaffär. På 1840-talet började den nu aflidne i Göteborg tillsammans med sin broder David Felix den förlags- och boktryckeriverksamhet, hvilken fortgår under firma D. F. Bonniers Boktryckeri-Aktiebolag. År 1859 öfverflyttade Albert Bonnier till Stockholm och grundlade där sin vida kända affär i boktryckeri och bokförlag, som blifvit en af Skandinaviens mäst bekanta.

Bonnier hade en sällsynt skarp blick för geni och förmåga där de funnos. Han tog de unga debuterande författarne om hand. Strindberg, Heidenstam, Levertin, Fröding o. s. v. — alla började de hos B. och blefvo honom i allmänhet trogna. Många spirande förmågor ha haft B. att tacka för hjälp att taga de första stegen, och hans bistånd äfven mot sådana som af förhållandena icke tillåtits bli erkända skall i vida kretsar ihågkommas.

»Gamle Bonnier» — som hans namn var bland skriftställare — var en god och välvillig man som personligen intresserade sig för sina författare. Han lade ock i dagen energiskt arbete inom föreningar, som ha till ändamål att höja den svenska vitterheten eller stödja dess idkare och gaf ofta prof på stor frikostighet, såsom t. ex. på sin 70-årsdag, då han skänkte 24,000 kr. åt olika håll.

VÅRT MODÄRNA BEVÄRINGSLIF.

Illustrationerna efter amatörfotografier för HVAR 8 DAG af Herr Chr. Ohlson, Hultsfred.

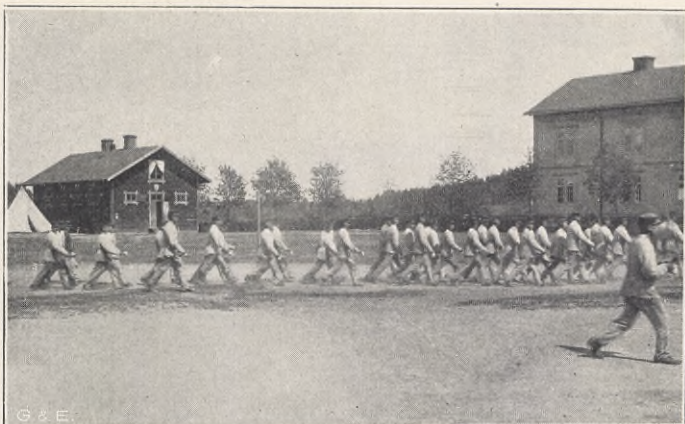
VI. Hultsfred.

Mathallarne.

En af våra vänner vid Hultsfreds mötesplats har insändt följande beväringbilder, hvilka vi med desto större nöje återgifva som de äro mycket lifliga och talande.

Hultsfred ligger i Småland — d. v. s. i den del där af, som hör till Kalmar län. (Det finns nämligen, inom parentes, folk som skiljer på detta Småland och »det riktiga Småland», det der ock Getapulien kallas!) Egentligen är Hultsfred en järnvägsknut, där banor från Västervik, Vimmerby, Oskarshamn och Nässjö mötas. Nordost om stationssamhället ligger Hultsfreds slätt, nu mötesplats för Kalmar regemente. Detta regemente har så lysande anor som något. Ni minnes, att det följde de tre Karlarna på deras krigståg och vid Pultava fann den

Beväringarne efter slutad måltid.
(Till venster arresten, till höger det nya sjukhuset.)

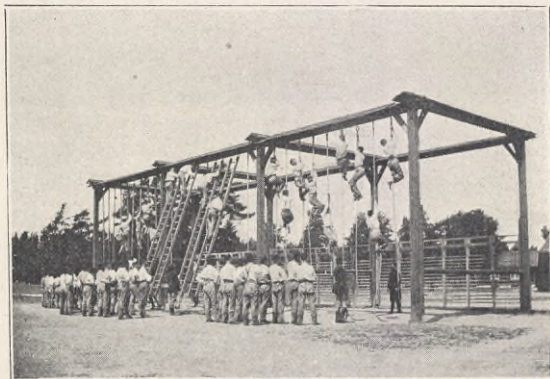

Uppställda till badning.

ärofullaste död — under anfallet på de ryska skansarne gick det helt och hållet förlorat.

Till 1884 var Kulltorp, ett par mil söder om Kalmar, öfningsplats för en del af regementets beväring, men sedan nämnda år är hela styrkan samlad vid Hultsfred. Ville man döma af namnet, så skulle denna plats vara en fridfull skogsbacke (hult = skogsbacke). Men den är långt ifrån backig, utan är en två och en half kilometer lång och bred

heter, såsom masshängningar o. d. Men vid närmare efterseende visar det sig helt enkelt vara beväringarne som ha gymnastiköfning. Här klättra landtkrabborna som riktiga gastar — likasom de å följande bild mycket väl kunde utgöra en dubbelrebus: landets hopp! (Alla witzar tycks inte göras i västra Sverige!)

Gymnastik.

De tre återstående illustrationerna intyga jämväl huru hurtiga kalmariterna äro i kronans rock.

Gymnastik.

Skyttelinie.

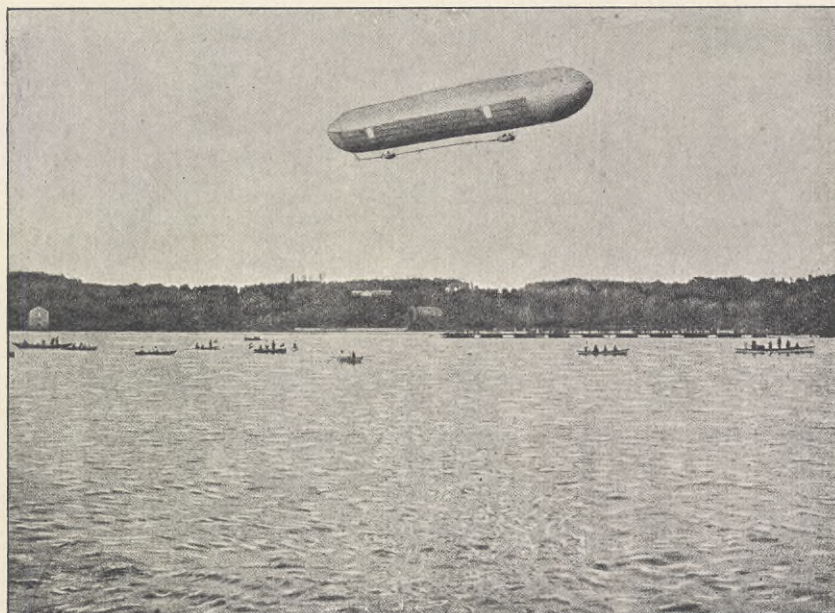

Reveljen går.

Hemkomsten från fältmarschen. I bakgrunden barackerna.

PROFFFÄRDEN MED ZEPPELINS LUFTSKEPP.

Grefve Zeppelin företog nyligen från Friedrichshafen vid Bodensjön en proftur med sitt stora, mycket omtalade »styrbara luftskepp», hvars konstruktion kostat honom trettio års arbete och en hel förmögenhet.

Alla äro eniga om att ballongen som sådan är utmärkt och att den också till en viss grad kan kallas »styrbar». Men huruvida vägen till det verkligen praktiskt styrbara luftskeppet har blifvit synnerligen kortare genom Zeppelins experiment, därom äro meningarne delade. Under det att somliga dela uppfinnarens sangviniska hopp, se andra i hans luftskepp endast ett — luftslott.

KRONPRINSEN PÅ JAKT.

S. & C.

Foto. A. Sjöberg, Malmö.

Före jakten.

grefve Tage Thott å Skabersjö. Som man torde erinra sig jagade kejsar Wilhelm och kronprins Gustaf här råbock i september. (Se HVAR 8 DAG n:o 2.)

Kronprinsen anlände den 14 dennes på f. m. till Börringe och efter där intagen dejeuner jagades änder vid Yddingsjön. Det är härifrån våra bilder äro tagna.

Efter avslutad jakt intog h. k. h. middag i Skabersjö, hvarifrån färden på e. m. fortsattes via Malmö till Stockholm.

Jägarne lägga ut.

»VALKYRIENS» HEMKOMST.

Efter fotografi för HVAR 8 DAG af Hoffotogr. P. L. Petersen, Köpenhamn.

»Valkyriens» hemkomst: Prins Valdemar stiger i den k. barkassen.

Nyligen återkom den danska kryssaren »Valkyriens» expedition, hvilken under prins Valdemars befäl företagits till Siam i hufvudsakligen kommersiellt intresse.

Det råder sedan några år ett varmt vänskapsförhållande mellan vårt södra grannland och det asiatiska rike, där kung Chulalongkorn regerar. Siamesiska prinsar ha fått europeisk uppfostran i Kongens By och ömsesidiga gåfvor ha hållit vänskapen uppe.

Häraf ha danskarna förstått att begagna sig för sina affärsintressen, och när en prins af konungahuset erbjöd sig att vara chef för denna till förmån för Danmarks ostasiatiska marknad planerade expedition var dess framgång gifven. Härmed fick det kommersiella ärendet en officiell prägel. De vackra resultaten af »Valkyriens» långtur skola säkerligen ej dröja att visa sig.

Det jubel, som hälsade »Valkyrien» vid dess hemkomst den 21 juli, var ett tydligt bevis på hvilka stora förhoppningar man hyser om frukterna af dess färd.

FRÅN DJUPET UPP I DAGEN.

SJU BÄRGNINGSBILDER.

Efter amatörfotografier af Herr John E. Olson, Gbg.

Under de hårda stormar, som i vintras rasade öfver Sveriges västkust, inträffade mer än vanligt många sjöolyckor. Bärgningsångarne hade en bråd tid och utförde många vackra arbeten.

Bland de fartyg, som af stormen drefvos in bland skären, var äfven danska järnskeppet »Vener», hvilket först grundstötte å ett skär i Marstrandfjorden och sedan kastades in mot Elgön,

Fartyget vid vrakauktionen, nov. 1899.

der det kantrade och sjönk. Det är från upptagningen af detta fartyg, vi här meddela några bilder, som välvilligt ställts till vår disposition.

Man ser fartyget ligga i skydd af Elgöns branta klippväggar med fören ofvan vattenytan och akterskeppet nere i djupet, så att salningen på mesanmasten kommer i jämnhöjd med vatten-

Fiskare vid vraket.

ytan. Bredvid vraket ligger bärgningsångaren »Viking», som i förening med »Harald» skall taga itu med bärgningen.

Sedan dykaren gjort förberedelserna till arbetet nere i det sjunkna skeppet, bogseras pontonen »Wright» in till vraket och fylls med vatten. Starka järnkättingar slås fast i fartyget, och så börjar läns-pumpningen af pontonen. Förskeppet

Allt i ordning för lyftning, juni 1900
(Bärgningsarbetet hade då pågått sedan april.)

reser sig långsamt ur vattnet, »Haralds» pump sättes i rörelse, skrofvat länsas så småningom och så fortgår arbetet oafbrutet, till dess fartyget lyftats och kan hållas flytande.

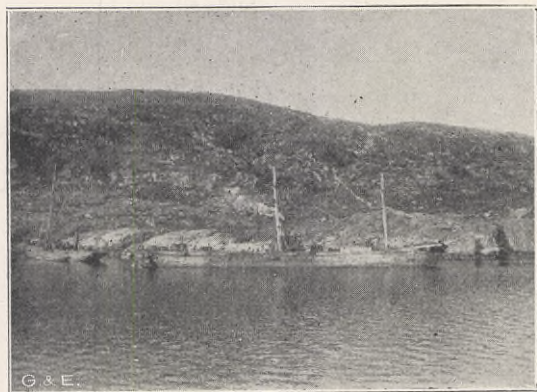

Förskeppet reser sig.

Den som har det mäst maktpåliggande arbetet vid en dylik långvarig bärkning är dykaren. Ni ser å nästa sida dykaren Bernhard Johansson på

»Resningen» fortgår.

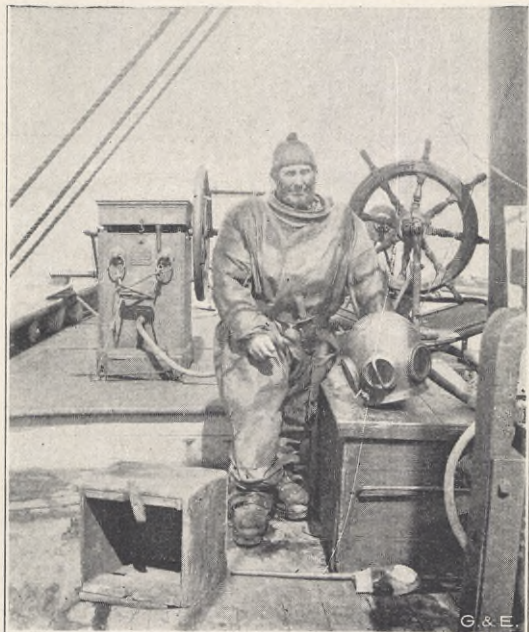

Fartyget upplyftadt och flytande igen.

»Viking» i full mundering, redo att stiga ned i djupet. Den runda kopparhjälmen ligger framför honom, men gummidräkten är på med de klumpiga, blybeslagna skorna, knifven i bältet och järnringen om halsen. Detta är ej första bärgningen Johansson varit med om. Han är nu gammal och van i yrket och ingen torde väl bättre än han känna till denna sjöbotten — ty utom de bohuslänska gränserna sträcker sig numera sällan hans verksamhet.

Men där fattas ej arbete för honom. När höst- och vinterstormarna komma, tager sjön alltid något

rof. Då blir det dykaren, som med möda och lifsfara får söka bringa det sänkta åter upp i ljust.

Dykaren strax före nedgåendet.

ETT PAPPERSBRUK I LÅGOR.

Illustrationerna efter fotografier för HVAR 8 DAG af Herr A. Strömer, Surahammar.

Eldsvådan vid Sörstafors.

timmar var det stora etablissemntet en grushög och närmare 300 man stodo för en tid utan arbete.

Sörstafors pappersbruk är ett af de största i vårt land samt äges af fabrikör C. Emil Hæger å Lilla Edet. Trots assurans voro förlusterna betydliga, men till all lycka räddades tre stora magasinbyggnader af trä, som voro starkt hotade. Släckningen och afvärjandet af denna fara var en mycket vacker bragd.

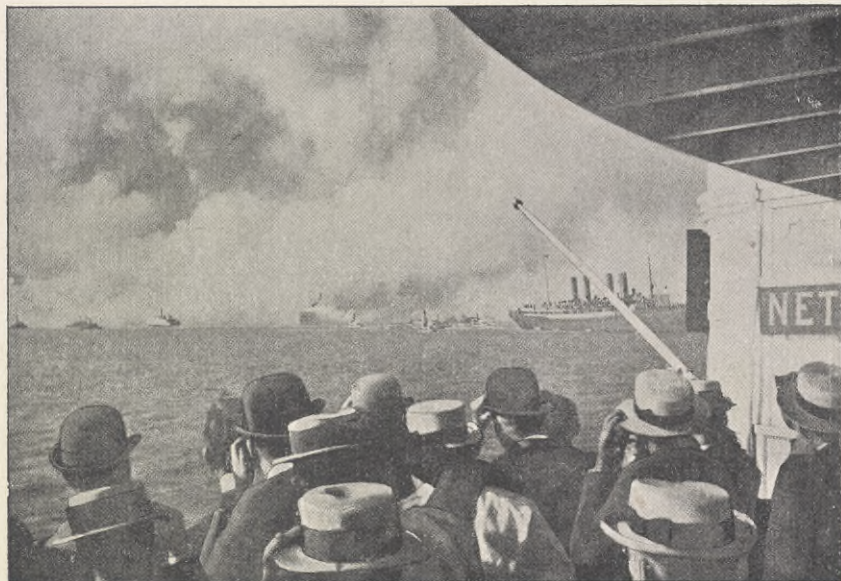
Hafvet uppslukar — men gifver åter, som vi ofvan sett. Elden förtär och förstör. När den kommit lös i så lämplig materiel som ett pappersbruk erbjuder, är den bokstafligen »i sitt element».

Den 18 juli på morgonen härjades Sörstafors pappersbruk i Kolbäckes socken, Västmanland, af en brand, som ödelade kontors- och fabriksbyggnaderna samt en ladugård. På ett par

Efter branden.

DEN STORA BRANDEN I HOBOKEN.

Fartygsbranden i Hoboken, sedd från reddan. Till höger den räddade »Kaiser Wilhelm».

Dagspräsen har innehålit långa detaljerade skildringar af den fasansfulla dock- och fartygsbranden i Hoboken den 30 juni, vid hvilken förlusten af människolif var lika upprörande som den materiella skadan ansenlig.

Klockan var knappt fyra på eftermiddagen, då elden bröt ut. Inom kort hade den fortplantat sig från docka till fartyg och från fartyg till fartyg.

De fyra stora oceanångarne »Saale», »Bremen», »Main» och »Kaiser Wilhelm der Grosse», alla tillhörande det kända välrenommerade rederiet »Norddeutsche Lloyd» i Bremen, lågo förtöjda vid bodelagets docka i Hoboken, den stad midt emot

Newyork på andra sidan Hudson, där alla de stora oceanfararne äro förlagda. Alla de nämnda fartygen voro bemannade och bortåt 2,000 människor arbetade rundt omkring på dockorna. De sökte rädda sig dels tillbaka genom dockorna, dels genom att hoppa ut och simma i land. Men alla de som arbeta ombord i hytter och salonger få först några minuter därefter erfara branden — och denna korta tidrym blir ödesdiger för öfver trehundra människors lif.

Gripna af dödsångest och panisk förskräckelse störta människorna upp på däck och se sig på alla sidor omgifna af lågor. Redan nu börjar däckets glöda under deras fötter. En fasansfull jämer och hjärtslitande skri från hundratals strupar

ljuda vidt omkring. Från däckets störta matroserna sig i vattnet. Några af dem fiskas upp, men andra finna en hastig, barmhärtig död i vågorna. Ett lyckligt öde drabbar dem, jämfördt med de många, som af elden utestängas från att komma upp på däckets. Genom hyttfönstren sträcka de ut hufvudena, de se vattnet och de många bogserbåtarna, som skyndat till undsättning, men öppningarne äro för små för att de arma människorna skulle kunna krafla sig igenom dem.

Af de fyra stolta fartygen lyckades det endast rädda »Kaiser Wilhelm der Grosse», världens största ångare.

Fartygsbranden i Hoboken: Manskap sysselsatt med att draga fram omkomna kamrater.

DEN ANDRA.

Af RICHARD HARDING DAVIS. Öfversättning för HVAR 8 DAG.

Vi påbörja härmed en serie kortare, synnerligen välskrifna och lättlästa skizzer af den bekante amerikanske författaren.

Unge Latimer stod på ett af de lägsta trappstegen i vestibulen, med ena handen på balustraden. Han log emot henne. Hon hade följt honom från salongen och stannat vid dörren, i det hon drog ihop portieren — därmed omedvetet frambringande en mörk bakgrund för hufvud och figur. Aldrig hade han funnit henne vackrare, och aldrig hade denna atmosfär af verkligt fin bildning, hvilken i hans ögon var det vackraste hos henne, framträdtt mera tydligt.

»Nå», sade hon, »hvarför går ni inte?»

Han ändrade lätt ställning och stödde sig mera bekvämt mot räcket, som om han ämnade diskutera saken med henne tämligen utförligt.

»Hur skulle jag kunna gå», sade han, »när ni står där med detta utseende?»

»Jag tror verkligen», sade flickan sakta, »att han är rädd. Ja, han är rädd. Och ni brukade alltid säga», tillade hon, vändande sig mot honom, »att ni var så modig.»

»Åh, det har jag säkert aldrig sagt», utbrast den unge mannen helt lugnt. »Det kan ju hända, att jag är modig, i själfva verket är jag riktigt modig, men jag har aldrig sagt, att jag var det. Det måste någon annan ha talat om för er.»

»Ja, han är rädd», sade hon med en nick mot den långa klockan på andra sidan af hallen, »han söker förhålla tiden. Och han är rädd för en man, och därtill en så god man, som aldrig skulle göra någon något ondt.»

»Som ni vet, är en biskop alltid en mycket kinkig person att vända sig till», sade han, »och att han råkar vara er far gör saken desto värre. Inte sant? Och i synnerhet när man ämnar begära hans dotters hand af honom. Det är ju, vet ni väl, inte lika lätt, som att be att få röka i hans bibliotek.»

»Om jag älskade en flicka», sade hon leende med en skakning på hufvudet, »så skulle jag inte vara rädd för hela världen. Så är det ju i böckerna, inte sant? Jag skulle vara så tapper och lycklig.»

»Åh, ja», sade den unge mannen lugnt, »jag är tapper nog. Annars skulle jag aldrig vågat fria till er. Och jag är lycklig nog — emedan jag gjorde det. Men — om han säger nej», fortsatte han, »om han har mera ärelystna planer för er, precis som det också plägar hända i böckerna. Hvad vill ni göra? Vill ni låta mig enlevera er? Jag kan låna en vagn, som de brukade förr i världen, och vi kunna fara vår väg och bli vigda och komma tillbaka och be om hans välsignelse på våra knän — så vida han inte dessförrinnan hunnit i fatt oss pr järnväg.»

»Det är lättsinrigt taladt», sade flickan i bestämmd ton. »Och nu lämnar jag er. Jag har aldrig ämnat gifta mig med en man, som visade rådsla redan i början. Jag har storligen missträknat mig.»

Hon gick tillbaka in i salongen och drog ihop portieren efter sig. Därpå öppnade hon den igen, hviskade: »Dröj inte länge, är ni snäll», och försvann.

Han väntade leende, för att få se, om hon skulle visa sig en gång till, men det gjorde hon icke och han hörde henne fara öfver tangenterna på flygeln i andra ändan af salongen. Därpå gick han, alltjämt leende och med hennes sista ord genljudande i öronen, långsamt upp för trappan och knackade

på dörren till biskopens arbetsrum. Biskopens rum bar ej någon kyrklig prägel. Det liknade ett rum hos hvem som helst, som tycker om böcker och tafflor och fotografier af det vackra han sett på sina resor. Biskopen satt vid sitt skrifbord, hallande ena handen för ögonen som skydd för lampans röda sken. Han såg upp och nickade vänligt vid den unge mannens inträde. Han hade ett mycket markeradt ansikte och rikligt hvitt hår, men var ännu jämförelsevis ung för ett så högt ämbete. Han var intresserad af mängt och mycket och kunde konversera med personer af alla yrken och åfven med dem, som blott lefde för sitt nöje. Och han kunde intressera dem för hvad han yttrade samt tilltvinga sig deras vördnad och sympatier. Han var mycket god och hade, påstods det, gått igenom en hel del.

»Jag fruktar, att jag afbröt er», började den unge mannen.

»Nej, jag har afbrutit mig själf», svarade biskopen. »Det ser inte ut som om jag skulle kunna förstå detta själf», sade han pekande på ett papper, som låg framför honom, »och därför tviflar jag högligen på, om jag kan göra det tydligt för någon annan. I hvarje fall», tillade han leende och sköt undan manuskriptet, »tala vi inte om det nu. Hvad kan ni ha för nytt att berätta?»

Den unge mannen tittade hastigt upp vid dessa ord, men biskopens ansikte tydde ej på, att de haft någon särskild mening eller att han väntade sig något mera allvarsamt än skvaller från klubben eller något politiskt kannstöperi eller om deras mission på ostsidan. Men det syntes Latimer vara ett godt tillfälle att gripa.

»Jag har något nytt att berätta er», sade han allvarsamt och med ögonen vända mot brasan, »men jag vet ej precis, hur jag skall göra det. Jag menar, att jag vet inte hur saken plägar göras och huru man framställer den bäst.» Han tvekade och lutade sig framåt, med hopknäppta händer och armbågarne stödda mot knäna. Han var ej det minsta rädd. Biskopen hade lyssnat till många underliga historier, till många beklännelser just i detta rum och hade lärt sig att taga dem som en naturlig sak. Men i afton var det i den besökandes sätt något, som kom biskopen att göra en orolig rörelse och han väntade nästan otåligt få veta ändamålet med den unge mannens besök.

»Jag vill förmoda», sade unge Latimer till slut, »att ni känner mig ganska väl — jag menar, att ni känner min familj och min sysselsättning här i Newyork, hvilka mina vänner äro och hvad mitt arbete är värdt. Ni har låtit mig vara tillsammans med er helt ofta och jag har satt stort värde därpå. Det har varit en stor vänlighet mot en så ung man som jag och af stor välsignelse för mig. Det vet jag bättre än någon annan. Jag nämmer det därför, att om ni icke visat mig detta förtroende skulle det varit mig nästan omöjligt att komma fram med hvad jag nu har att säga er. Men ni har tillåtit mig komma hit ofta och få råka er och tala med er här i ert rum och få ännu oftare träffa er dotter. Naturligtvis har ni aldrig antagit, att jag endast kom hit för er skull. Jag kom därför att jag funnit att den dag var förstörd, då jag ej fick träffa miss Ellen, och nödvändigheten att få träffa henne ännu oftare har blifvit så stor, att jag ej kan komma

hit så ofta, som jag tycker mig behöfva, utan att vara förlofvad med henne, utan att komma som hennes blifvande make.» Den unge mannen hade talat mycket långsamt och nästan plockat fram orden, men nu lyfte han upp hufvudet och fortsatte lifligt:

»Jag har talat om för henne, hur jag älskar henne, och hon har sagt att hon älskar mig och att hon vill gifta sig med mig, om ni icke sätter er däremot. Detta är den nyhet jag har att berätta. Jag vet väl, att jag kunde ha framställt den på annat sätt, men nu är det gjort. Jag behöfver icke söka inverka på er med min ställning och sådant där, eftersom jag icke tror att det betyder något i edra ögon. Men hvad jag säger är det, att jag älskar Ellen så högt, ehuru jag naturligtvis ej är henne värdig, att min enda glädje är att bereda henne glädje samt söka göra henne lycklig. Jag kan göra det och — hvad som är mycket mera — det är min enda önskan att göra det. Det är det enda jag nu tänker på och det enda jag någonsin kan komma att tänka på. Hvad hon tycker angående mig, får ni fråga henne. Men hvad hon är för mig, det kan hvarken hon säga er eller jag själf göra fullt begripligt, tror jag.»

I sin ifver hade den unge mannen talat sig blossande röd, och när han nu slutade betraktade han ängsligt biskopens ansikte. Men detta var doldt af hans hand och han lutade sig med arm-bågen mot skrifbordet. Hans andra hand lekte med en penna. När han efter en lång paus började tala, vände han ännu denna mellan fingrarne och betraktade den.

»Förmodligen», sade han så sakta som om han talat till sig själf, »hade jag bort veta detta och varit mera beredd på att få höra det. Men det är en af dessa saker som männen skjuta upp — jag menar de, som hafva barn, skjuta upp — liksom de göra med sina testamenten, såsom något hvilket tillhör framtiden och som man kan draga sig undan tills det kommer. Vi tyckas tro, att våra döttrar alltid skola lefva hos oss, precis som vi själfva vänta att få fortsätta vårt lif, tills döden en dag kommer och förskräcker oss och finner oss oförberedda.»

Han lade ned sin hand och log med synbar ansträngning emot den unge mannen, i det han sade: »Jag ville inte tala så dystert, men ni förstår, att min synpunkt måste vara en annan än er. Och hon säger att hon älskar er, eller hur?» tillade han i mild ton.

»Unge Latimer gjorde en böjning på hufvudet och mumlade något obegripligt till svar, men därpå lyfte han åter upp det och betraktade biskopens ansikte.

»Jag tycker hon kunde ha talat om det för mig», sade den gamle, »men förmodligen är väl detta det bästa sättet. Jag är nog ung för att förstå att gamla ordningar förändras, att hvad som brukades på min faders tid ej brukas i dag. Och det finnes intet alternativ, kan jag förstå», sade han skakande på hufvudet. »Jag har blifvit häjdad på vägen och befaldt att lämna ifrån mig min egendom och har intet annat val. Jag blir väl van vid det med tiden», fortsatte han, »men det kännes mig mycket tungt nu. Fäder äro väl själfviska, kan jag föreställa mig, men hon är allt hvad jag äger.»

Unge Latimer såg allvarligt in i elden och undrade, huru länge det skulle räcka. Han kunde just höra pianot nerifrån och han brann af läng-

tan att få återvända till henne. Men samtidigt kände han sig dragen till den gamle mannen, kände sig brottslig, som om han verkligen hölle på att råna honom. Men vid biskopens nästa ord uppgaf han hvarje tanke på att bli snart frigifven och satte sig tillrätta i stolen.

»Vårt samtal kommer ännu att räcka länge», sade biskopen. »Det är några saker jag måste veta och hvilka jag är säker på att ni beredvilligt skall upplysa mig om. Jag tror att det finnes personer, som anse mig sträng och äfven trångbröstad i vissa punkter, men jag tror inte att ni skall finna mig sådan — låt oss åtminstone hoppas det. Jag måste erkänna, att jag för ett ögonblick nästan hoppades att ni inte skulle kunna besvara de frågor jag måste göra, men det var blott för ett ögonblick. Jag är endast alltför säker på, att ni inte skall bli befunnen för lätt och att resultatet af vårt samtal skall bli till bådas vår belåtenhet. Ja, därom är jag förvissad.»

Han förändrade icke desto mindre sätt, och Latimer fann sig stå inför en domare och ej som en kärande, hvilken blifvit rånad, och att han nu i sin tur var svaranden. Men ändå hyste han ingen fruktan.

»Jag tycker om er», sade biskopen, »jag tycker mycket om er. Som ni själf säger, har jag sett er ganska ofta hos mig, emedan jag fann ert sällskap angenämt samt edra åsikter och yttranden voro goda och ungdomsfriska och gjorde mig godt. Ni var min förbindelselänk med den yttre världen, denna yttre värld som jag en gång kände så väl. Jag är bekant med er familj och jag tror mig känna er, och många personer ha talat med mig om er. Jag förstår nu hvarför. De insågo utan tvifvel bättre än jag själf, hvad som var på färde och ville lugna mig beträffande er. Och de sade intet annat än godt om er. Men det finnes vissa ting, om hvilka endast ni själf vet något och ingen, med undantag af mig, har rätt att fråga er. Ni har lofvat mycket vackert för min dotters framtid. Ni har antydtt mera än ni yttrat direkt, men jag förstår. Ni kan bereda henne många förströelser, som jag ej varit i stånd att bjuda henne; hon kan med er få se mera af den värld, i hvilken hon lefver, träffa flere personer och hängifva sig åt barmhärtighetsverk — eller slöseri, om hon det ville, så mycket hon önskar. Jag hyser inga farhågor för hennes lekamliga trefnad. Hennes lif skall, hvad den beträffar, bli behagligare och hon skall få mera makt att göra godt. Hennes framtid är, som vi båda säga, säker. Men hvad jag vill fråga er om, är detta», biskopen böjde sig fram och betraktade ängsligt den unge mannen, »ni kan vara hennes beskydd för framtiden, men kan ni försäkra mig, att ni kan beskydda henne från det förflutna?»

Unge Latimer lyfte lugnt upp sina ögon och sade: »Jag tror inte att jag förstår riktigt.»

»Jag upprepar», återtog biskopen, »att jag har fullt förtroende till er i fråga om er behandling af Ellen för framtiden. Ni älskar henne, och ni skulle göra allt i er makt att göra den kvinnas lif lyckligt, som ni älskar. Men detta är frågan: kan ni försäkra mig, att det ej finnes något i ert förflutna som kan komma fram någon gång och träffa min dotter genom er — ej någon ful historia, ingen vildhafre, som blifvit utsädd, och ingen bumerang, som kastats lättsinnigt och icke kommit tillbaka — men som kan komma tillbaka?»

(Forts.)

VECKANS PORTRÄTT-GALLERI

L. SKOTTSBERG

Under denna rubrik återgifver HVAR 8 DAG fotografier af personer, hvilkas drag af en eller annan anledning äro af aktuellt intresse. Vi äro tacksamma för våra ärade läsares medverkan till fyllande af denna afdelning och ersätta med största nöje eventuella kostnader.

Vår nyaste envoyé.

I konselj den 29 juni utnämdes legationssekreteraren vid k. m:ts beskickning i Paris grefve Herman Wrangel af Sauss till »envoyé extraordinaire et ministre plenipotentiaire» i Bryssel och Haag, hvilken sändebuds-post stätt vakant sedan grefve August Fersen-Gyldenstolpes förflyttning till Petersburg.

Grefve Wrangel utnämdes ej till ministerresident — som hans båda företrädare — utan erhöi den högsta diplomatiska rangen af envoyé. Detta var närmast en artighet mot de belgiska och nederländska hofven, hvilka sedan länge i Stockholm varit representerade på liknande sätt.

Grefve Wrangel är född 1857 och har hufvudsakligen haft sin diplomatiska verksamhet förlagd till Paris, där han blifvit synnerligen värderad af landsmännen för sin grundliga kännedom om franska förhållanden och sitt urbana väsen. Han äger själf förmodighet och är gift med en mycket rik fransyska, m:lle Charlotte Baour, samt har så-

ledes haft tillfälle att med glans uppbära sin sociala ställning som diplomat.

En både skicklig och framstående representant har Sverige-Norge härmed fått vid de nämnda hofven, där han säkerligen skall bli lika uppburen som i Paris.

Charlotta Strandberg.

Operasångerskan fru Charlotta Strandberg fyllde d. 25 juli sjuttio år. Det är femtiosex år sedan hon som elev inträdde vid operan, hvilken hon sedan tillhörde i fyrtiofyra år. Om Olof Strandberg

levfat, skulle detta konstnärspår nästa år ha kunnat fira sitt guldbröllop.

»Under sin långa och trägna verksamhet», skrifer Adolf Lindgren om henne, »har hon varit en af operans allra nyttigaste medlemmar, som med lika gladt mod tagit emot den lilla rollen som den stora». Hon utmärkte sig tidigt — detta omdöme är Frans Hedbergs — »för en sprittande liflighet, ett strålande godt lynne, en rask och tilltagssn djärfhet, som dock aldrig blef okvinnlig, men bevarade den unge eleven från en falsk sentimentalitet». Hennes täcka utseende och mjuka

välljudande stämma fullkomnade hennes begåfning för subrettfacket där hon varit en af de bästa vi ägt.

Under sina senare konstnärskar skapade hon ypperliga komiska gumtyper, såsom Marcellina i »Figaros bröllop», Nämdeansmor i »Värmländingarne» m. fl.

Höjdpunkten af sina triumfer nådde hon som sköna Helena.

A. A. Hannerz. †

Den 19 juli hädankallades efter ett långvarigt lidande e. o. hofpredikanten, kontraktsprosten, kyrkoherden i Höja och Starby församlingar Anders Andersson Hannerz.

Sorgebudet, ehuru ingalunda oväntadt, väckte förstämning vida kring. Ty den aflidne var en af sitt stifts mera framstående präster och personligen mycket afhållen.

Hofpredikanten Hannerz var född i Långaryds församling af Kristianstads län den 17 febr. 1847. Han blef student i Lund 1871 och prästvigdes 1876. I

Karlshamn blef han stadskommisminister 1877, predikant vid därvarande lasarett 1879 samt stadens kyrkoherde 1885. År 1895

utnämndes Hannerz till tjänstgörande hofpredikant och erhöi samma år transport till Höja pastorat och utnämndes 1897 till kontraktsprost i Södra Asbo kontrakt.

Under sin långa verksamhet i Karlshamn förvärfvade den begåfvade och vänsälle herden sig sin församlings aktning och tillgifvenhet, och ej mindre sympatier vann hans manligt ädla personlighet i hans nya verksamhetskrets. Många beklaga den värtalige predikantens och varmhjärtade själasörjarens bortgång, uppriktigt deltagande i de anhörigas saknad.

Aurore Storckenfeldt. †

Den 21 juli slocknade ett lif, hvars välsignelsebringande arbete länge skall bära frukt, främst i det samhälle, där hon öfver 50 år hade sin verksamhet. Då afled i Jönköping stiftarinnan af den »Storckenfeldtska pensionen», fröken Hedvig Amalia Aurore Storckenfeldt, i den höga åldern af 83½ år.

Den långa lefnadsdagen hade hon användt sällsynt väl. Många äro de, som stått under denna varmhjärtade kvinnas fostrande vård och vid underrättelsen om

hennes hädanfärd skola fälla saknadens bittra, tacksamhetens varma tårar.

Fröken Storckenfeldt grundade 1847 den flickskola, hvilken från en mycket blygsam början växte upp till ett läroverk, som under en lång följd af år gjort en betydlig insats i Jönköpings undervisningsväsen. När hon i februari 1897 kunde fira sitt »guldbröllop» med skolan, fick den vördade gamla ock mottaga de hjärtligaste lyckönskningar och varmaste tack för hvad hon verkat.

Kärleksfullt allvarlig och uppriktigt religiös var hon i många unga sinnen nedsätt frön till andlig och lekamlig välfärd. I välsignadt och älskadt minne hvilat Aurore Storckenfeldt.

Chr. L. Gernandt. †

I Mörsil afled den 20 juli bokförläggaren Christian Laurentius Gernandt från Stockholm, 45 år gammal.

Gernandt tillhörde en mycket känd Stockholmsfamilj — han var son till den bekante grundläggaren af »Svenska Familj-journalen», hvilken tidning på sin tid sågs i nästan hvarje hem. Den aflidne ägnade sig tidigt åt boktryckareyrket. Efter att i flere år hafva förestått sin faders tryckeri, bildade han för några år sedan tillsammans med sin yngre broder C. & E. Gernandts

bokförlagsaktiebolag, i hvilket han till sin död kvarstod som delägare.

Den gode och vänsälle mannen, som af en lungsjukdom borttrycktes i sina bästa år, hade gjort sig omtyckt i vida kretsar, där hans minne länge skall lefva i kär erinran.

Petter Svensson. †

Direktören för ångfartygsbolaget »Blekinge», sjökaptenen Petter Svensson afled den 19 juli i Stockholm i en ålder af 65 år.

Kapten Svensson var en sjöman af den gamla goda stammen. Vid unga år gick han till sjöns och seglade vid omkring. Efter aflagd sjökaptensexamen förde han under många år ångfartyget »Ronneby» på traden Stockholm—Åhus samt var under vintranne 1883—89 lärare vid Karlshamns navigations-skola. Här gjorde han sig af eleverna lika athållen som han var på kommandobryggan. Sedan 1890 var S. extra lärare i ångmaskinslära vid Stockholms navigationsskola och direktör för ångbåtsbolaget »Blekinge».

Enkel och anspråkslös, redbar och värfast, efterlämnar han hos många ett kärt minne.

BREFLÅDA.

Ben Hård. Som Ni ser, i detta nummer.

Brunns-gäst. Gärna skola vi söka tillmötesgå Er önskan, men vi måste då hafva speciellt tagna vyer med reproduktionsrätt. De insända få ej utan vidare reproduceras.